

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola, Adamov, okres Blansko

Osvobození 11, 679 04 Adamov

Identifikátor školy: 600 003 132

Termín konání orientační inspekce: 21. – 24. leden 2003

Čj.:	122 118/03 5173
Signatura:	ol1kw502

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola Adamov je příspěvkovou organizací zřizovanou Jihomoravským krajem. Škola je organizována jako tříoborová. Poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech a připravuje žáky pro studium na středních školách uměleckého zaměření a konzervatoř a pro studium na vysokých školách uměleckého směru. Výuka je zabezpečována na kmenové škole a na odloučených pracovištích: Babice nad Svitavou, Kanice, Křtiny a Lomnice. Základy uměleckého vzdělání v ní získává v přípravných ročnících a základním studiu prvního a druhého stupně celkem 254 žáků, z toho 41 v tanečním, 65 ve výtvarném a 148 v hudebním oboru.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání v hudebním a výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v hudebním a výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v hudebním oboru v předmětech hra na klavír a dřevěné dechové nástroje a ve výtvarném oboru

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální zabezpečení výuky hudebního oboru je s ohledem na plnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti velmi dobré. V oboru vyučuje deset učitelů, z nichž sedm pracuje na částečný úvazek. Sedm je plně kvalifikovaných, zbývající tři splňují pouze podmínky odborné způsobilosti. Ve výtvarném oboru vyučují dvě učitelky, pracující na snížený pracovní úvazek. Jedna z nich má vzdělání požadované příslušnou právní normou. Druhá splňuje podmínky pedagogické, ale již ne odborné způsobilosti pro výuku na tomto typu školy.

Jako poradní orgán ředitele školy je ustanovena pouze pedagogická rada. Umělecká rada a předmětové komise nejsou z důvodu malého pedagogického sboru zřízeny. Zápis z jednání pedagogické rady jsou vedeny spíše formálně. Obsahují jen seznam projednaných bodů, které nemají ve vztahu k obsahu průběhu a závěrů z jednání dostatečnou vypovídací hodnotu. Základním nástrojem pro posuzování kvality výchovně vzdělávací práce učitelů a výsledků žáků je sledování výkonů dětí na komisionálních a závěrečných zkouškách, třídních předehrávkách, koncertech, vystoupeních, výstavách a soutěžích. Klasická hospitační činnost je do plánu práce zapracována a dle hospitačních záznamů rovněž probíhá. Obsah hospitačních záznamů však dostatečně nevypovídá o průběhu a výsledcích výuky, neobsahuje zhodnocení kvality výuky a případná metodická doporučení. Začínající učitelé mají možnost požádat o radu a pomoc u svých zkušenějších kolegů. Ředitel školy podporuje další vzdělávání učitelů. V současné době si tři učitelé doplňují pedagogické vzdělání. Ostatní učitelé se zúčastňují různých kurzů a seminářů, které se vztahují k jejich oboru. Dlouhodobější koncepční záměry

školy zpracovány nejsou. Roční plán práce je rozpracován na kalendářní rok (pro školu netypické). Jednotlivě stanovené a do měsíců rozpracované úkoly nejsou zaměřeny k práci školy jako celku, ale jsou spíše výčtem úkolů ředitele ZUŠ spadajících do jeho pracovní náplně. Tyto úkoly se pravidelně každý rok s malými změnami opakují. Z tohoto důvodu nebyl (ani by to nemělo smysl) tento plán projednán s pedagogickým sborem.

Organizace výchovně vzdělávací práce školy a jejího provozu je založena na funkci jednoho řídicího pracovníka (ředitele školy), který kompetence na další pracovníky nedeleguje. Povinnosti zaměstnanců jsou stanoveny ve vnitřním pracovním řádu ZUŠ, který je totožný s pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení vydaný MŠMT a v povinnostech pedagogických pracovníků obsaženým v provozním řádu školy. S oběma dokumenty byli učitelé seznámeni. Zjištění ČŠI však svědčí o tom, že některá ustanovení (např. délka přestávek, ukončení výuky atd.) jsou stanovena formálně a v praxi nejsou respektovány. Povinnosti žáků a pravidla studia v ZUŠ jsou určena ve školním řádu. Výuka probíhá dle stabilních rozvrhů hodin jednotlivých učitelů a žáků. Jejich sestavení v některých případech však neodpovídá psychohygieně práce učitelů (devět vyučovacích hodin s minimální přestávkou).

Personální podmínky vzdělávání a výchovy mají průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Kmenová ZUŠ sídlí ve starší budově, ve které dříve působila místní základní škola. Pro výuku hudebního oboru jsou vyhrazené ve druhém a třetím podlaží čtyři učebny. Pro instrumentální výuku jsou učebny vybaveny pianiny a starším funkčním nábytkem. Prostorné učebny, vyzdobené vkusnými žákovskými výtvarnými pracemi a vybavené potřebnými pomůckami, vyhovují psychohygienickým potřebám výuky. Třídní přehrávky a veřejné koncerty se konají ve větším sále školy, který se nachází v přízemí budovy. Sál je vybaven klavírním křídlem a bicí soupravou. Je využíván také pro individuální výuku. Budova má špatnou izolaci proti vlhkosti, která nejvíce poškozuje zdivo a podlahu v sále školy. Ředitel plánuje jeho opravu v nejbližší době dle finančních možností. Na odloučených pracovištích se vyučuje v prostorách místních základních škol. Prostorové a materiální zázemí výtvarného oboru je velmi dobré, ve srovnání s obdobnými ZUŠ až vynikající. Obor pro svoji činnost využívá dvě prostorné, vzájemně propojené učebny. Účelné uspořádání a funkční vybavení obou místností umožňuje realizovat vzdělávací program v celé šíři požadovaných výtvarných disciplín. Výuka je díky angažovanému přístupu vyučujících zabezpečena pestrou škálou výtvarných pomůcek a materiálu. Prostředí, ve kterém probíhá výuka, má charakter výtvarných dílen. Pro výtvarnou práci je velmi podnětné a motivující.

Vybavení hudebního oboru nástroji je celkově velmi dobré. Škola vlastní velkou škálu dechových nástrojů, které si mohou žáci v případě zájmu zapůjčit. Potřebný notový materiál je na škole rovněž k dispozici. Notový archiv ZUŠ, rozšířený někdy vlastním materiálem učitelů, disponuje dostatečným množstvím notového materiálu. Dle finančních možností školy je postupně doplňován.

Ředitel školy při své kontrolní činnosti sleduje technický stav nástrojů, účelnost a efektivnost využívání materiálních zdrojů. Navrhuje pravidelnou údržbu, opravy poškozených nástrojů či pomůcek, které dle finančních možností doplňuje novými.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy mají celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V HUDEBNÍM A VÝTVARNÉM OBORU

Realizace vyučovaných oborů

Vyučované obory jsou v souladu se zařazením do sítě škol.

Výuka hudebního oboru se řídí platnými učebními plány pro ZUŠ č. j. 18 418/95. Na základě kontroly povinné dokumentace bylo zjištěno, že ve hře na klavír /učební plán č. 2a/, zobcovou flétnu /učební plán č. 5a/ a na saxofon /učební plán č. 6/ není pro žáky zajištěn předmět v odstavci 2 (doprovod, komorní hra, soubor atd.). Skupinovou výuku předmětu hudební nauka v hudebním oboru nenavštěvuje 65 žáků z celkového počtu 112 žáků.

Výuka výtvarného oboru je plánována a realizována v souladu s požadavky upravených a v současnosti platných učebních dokumentů.

Výuka hudebního oboru není v souladu s učebním plánem pro ZUŠ č. j. 18 418/95.

Povinná dokumentace je řádně vedena.

Ředitel školy sleduje v rámci kontrolní činnosti naplňování učebních plánů a učebních osnov. Je si vědom nedostatků v naplňování závazných učebních dokumentů.

Kontrola plnění učebních plánů a osnov probíhá. Zatím však nebyla přijata dostatečně účinná opatření, která by vedla k odstranění nedostatků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech hra na klavír a zobcovou flétnu

Výuka hry na tyto nástroje je zabezpečena učiteli s odbornou a s větší částí i s pedagogickou způsobilostí. U některých vyučujících se projevily dílčí nedostatky v oblasti metodické, které částečně snižovaly efektivitu a výsledky vzdělávání.

Příkladná volba metodického postupu byla u pedagoga, který svým harmonickým doprovodem na keyboard doprovázel žáka ve výuce na zobcovou flétnu. Hra duet byla v hospitovaných hodinách opomíjena. Učitelé povzbuzovali žáky k lepším výkonům a při splnění dílčích úkolů pochválili. V závěru hodin bylo prováděno hodnocení známkou do žákovských sešitů.

Ve třídních knihách pro individuální výuku mají učitelé vypracované studijní plány, které jsou u některých pedagogů zpracovány spíše formálně a omezují se na pouhý stručný výpis studijního materiálu. U některých žáků se obsah těchto plánů pohyboval na spodní hranici pásma méně náročných skladeb platných učebních osnov pro ZUŠ.

Vlastní organizace vyučovacích hodin ve výuce **hry na klavír** měla u většiny učitelů běžně užívanou podobu. Žáci se nejprve rozehráli na stupnicích a akordech, dále následovaly technická cvičení, kde si osvojovali technickou zručnost nástrojové hry. U přednesových skladeb učitelé upozorňovali na správné dynamické proporce a rozdíl mezi melodickým a doprovodným hlasem. Ve výuce **hry na zobcovou flétnu** byla patrná snaha učitelů vštěpit žákům elementární návyky hry – důkladné nádechy, přesný rytmus, dodržování délky not a celkovou technickou zručnost nástrojové hry. V hospitovaných hodinách pedagogové

metodicky vedli žáky jak postupovat při domácí přípravě, zejména propagovali procvičování na rytmické vzory. Z inspekčního zjištění vyplývá, že u některých pedagogů chyběla v oblasti metodické větší důslednost. Ve sledované výuce byl opomíjen postoj u nástroje či uvolněnost paží a následná jejich kontrola. Ve hře na zobcovou flétnu nebyli žáci vždy vedeni k samostatnému počítání a v ojedinělém případě měl žák chybné dechové návyky.

V průběhu hodin byla sledována velmi dobrá úroveň interakce a komunikace mezi žákem a učitelem, která se pohybovala více v poloze neverbální. Ve všech sledovaných hodinách byl patrný individuální přístup vyučujících k žákům podle jejich schopností a náročností učební látky. Učitelé zařazovali relaxační chvílky, aby nedocházelo k psychickému přetěžování žáků.

Výuka hry na klavír se vyučuje na pianina. Ve vyučovacím procesu prováděli vyučující nástrojové ukázky a zařazovali čtyřruční hru. Ve hře na zobcovou flétnu používali často hru v unisonu, nástrojové ukázky učitelů byly spíše ojedinělé. Vhodným způsobem aplikoval pedagog do vyučovacího procesu doprovodný nástroj keyboard.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hospitované výuce hry na klavír a zobcovou flétnu měly celkově průměrnou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru

Personálně je výuka zabezpečena dvěma učitelkami, vyučujícími na částečný pracovní úvazek. Ve sledované výuce se pozitivně projevila odbornost, dlouholeté pedagogické zkušenosti, invence a tvůrčí přístup k vedení výuky kvalifikovanou učitelkou. Absence odborné způsobilosti druhé vyučující byla dostatečně eliminována jejím zájmem o vyučovaný obor, dobrou orientací ve výtvarné problematice a promyšlenou přípravou na vyučování.

Charakteristickým rysem hospitované výuky byla účinná vstupní i průběžná motivace žáků. Učitelkám se dařilo promyšleným výběrem vhodných, pro děti přitažlivých a atraktivních námětů a srozumitelným vysvětlením úkolu podnítit zájem dětí o aktivní výtvarnou činnost. Žáci pracovali s výrazným zaujetím a chutí. Jejich aktivita a zájem o výtvarnou činnost byly dále posilovány neformálním a vstřícným dialogem učitelek s dětmi, citlivým hodnocením jejich práce a oceněním úspěchu. I na společné závěrečné zhodnocení dosažených výsledků, spojeném se společnou diskusí nad vzniklými výtvarnými pracemi, byl vymezen dostatečný časový prostor.

Obě učitelky byly na vyučování po stránce metodické velmi dobře připraveny. K naplnění jasně stanovených výchovně-vzdělávacích cílů, které odpovídaly věku a možnostem žáků, vedla dobrá organizace práce a odborně správné vedení žáků.

Výtvarný úkol byl dětem srozumitelně vysvětlen. Při jeho řešení učitelky žáky podporovaly ve výtvarném experimentování a originalitě ztvárnění námětu. Při metodickém vedení dětí vycházely z dobré znalosti jejich individuálních výtvarných předpokladů. Práci citlivě usměrňovaly. V případě potřeby pomohly radou či ukázkou, aniž by však nevhodným způsobem omezovaly individuální výtvarný projev a citění žáků. Kladly důraz na osobní prožitky dětí. Podporovaly rozvoj jejich fantazie a tvůrčího objevování. Výtvarné činnosti byly vhodně prokládány pro děti srozumitelným výkladem, teoretické poznatky byly prakticky ověřovány.

Během vyučování byla sledována dobrá spolupráce a komunikace mezi učitelkami a dětmi při objasňování úkolů, při samostatné práci žáků i při hodnocení a sebehodnocení. Výuka byla charakteristická dobrou pracovní atmosférou a respektováním osobnosti dětí. Všechny měly vytvořeny podmínky pro uplatnění, dosažení dobrého pocitu ze zvládnutého úkolu. Výuka se vyznačovala dobrou pracovní atmosférou, respektováním osobnosti jednotlivých dětí

a dodržováním psychohygienických zásad. Po materiální stránce byla velmi dobře zabezpečena potřebným výtvarným materiálem a inspirativními pomůckami.

Kvalitní archivované či vystavené práce žáků i úspěšná prezentace školy ve výtvarných přehlídkách, soutěžích a výstavách rovněž svědčí o systematické a dlouhodobě velmi dobré práci výtvarného oboru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce výtvarného oboru měly velmi dobrou, u jedné z vyučujících příkladnou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Jako nástroj pro zjišťování výchovně vzdělávacích výsledků využívá ředitel školy vedle klasické hospitační činnosti především sledování výkonů žáků při pravidelných třídních předebrávkách, komisionálních zkouškách, veřejných vystoupeních, soutěžích a výstavách žáků. Jejich výkony jsou analyzovány a vyhodnocovány.

Ve sledované výuce hudebního oboru byl průběh vzdělávání a výchovy průměrný a ve výtvarné oboru velmi dobrý až vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve zřizovací listině jsou v souladu s dokladem o zařazení do sítě škol.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 25/230/2002-21 ze dne 28. srpna 2002
2. Zřizovací listina č. j. 25/33 ze dne 13. září 2001 včetně dodatků: č. 1 č. j. 30/116 ze dne 20. prosince 2001, č. 2 č. j. 11/23 ze dne 20. června 2002 a č. 3 č. j. 41/115 ze dne 17. prosince 2002
3. Výkaz o základní umělecké škole Škol (MŠMT) V 24-01 podle stavu k 15. 10. 2002 ze dne 9. října 2002
4. Výkazy žáků a vyučovacích hodin za školní rok 2002/2003 (dle vyučovaných oborů a vyučujících)
5. Katalogy o průběhu studia v hospitovaných oborech a výuce hospitovaných žáků
6. Rozvrhy hodin hospitovaných učitelů za období školního roku 2002/2003
7. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku v hospitované výuce ve školním roce 2002/2003
8. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2001/2002
9. Školní řád ze dne 2. září 2002
10. Záznamy o jednání pedagogické rady
11. Plán práce ZUŠ Adamov 2002, Plán práce ZUŠ Adamov 2003

12. Výroční zpráva o činnostech základní umělecké školy
13. Kriteria pro hodnocení pracovníků
14. Provozní řád školy ze dne 2. září 2002
15. Pracovní řád ZUŠ
16. Režim školy ze dne 2. září 2002
17. Hospitační záznamy

ZÁVĚR

Personální složení pedagogického sboru je ve srovnání s obdobnými malými školami příznivé. V systému vedení zaměstnanců a organizaci činnosti školy se projeví dílčí nedostatky, které však neměly negativní dopad pro realizaci vzdělávacího programu.

Kmenová budova má dostatek prostorných učeben a jejich materiálně-technické vybavení je celkově na dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce potvrdily cílevědomou a dlouhodobě kvalitní práci výtvarného oboru. Přes dílčí nedostatky zjištěné v hudebním oboru však celkově z inspekčních zjištění vyplývá, že i tento obor plní cíle, které jsou kladeny na tento typ školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Brauner	Jiří Brauner, v.r.
Členové týmu	PaedDr. Jiří Kachlík	Jiří Kachlík, v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Ing. Věra Gazárková

V Brně dne 21. února 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. února 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Josef Švarc, ředitel školy

Josef Švarc, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	-----	-----
Krajský úřad Jihomoravského kraje	17.03.2003	235/2003
Rada školy	-----	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány